

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Rugula VI. Cuilibet potentiae passivae respondet activa

urn:nbn:de:bsz:31-102400

locomotrix, altrix, diminutrix; sed dantur etiam actu in rerum natura ea, quæ alterari, ut calefieri & friges fieri possunt; dantur, quæ locomoveri, augeri, diminui possunt.

III. Suarez *disp. Met. XLIII sect. 2. §. II. inde*, quoque probat, quòd, si potentia activa esset in rerum natura, non existente potentia passiva, quæ ipsi respondeat, tunc illa potentia esset frustra.

REGULA VI.

Cuilibet potentie passivæ respondet activa.

I. Potest & hoc dupliciter intelligi: 1. quòd, fit potentia passiva deducatur in actum, requiratur potentia activa; & sic est simpliciter & necessario verum. Unde Aristoteles *locis preced. Reg. cit.*, & passivam potentiam per activam definit, quando dicit, *potentiam passivam esse principium transmutationis ab alio*, ultima hac voce notans principium activum. 2. Quod existente quacunque potentia passiva, necesse sit existere activam, quæ ipsam possit traducere in actum; & sic etiam simpliciter verum est, comprehendo sub potentia activa tam divinam, quam eam, quæ est rerum creaturarum. Sic enim, si vel maximè nulla potentia activa creata existeret, quæ alicui potentie passivæ responderet, & ipsa in actum traducere posset, potentia tamen divina suppleret illum defectum.

quum ad quamlibet potentiam passivam potentia divina se extendat, & ad quemlibet ejus actum. Averroës *XII. Metaph. t. 18.* omnes formas in potentia in primâ materiâ, & in actu in primô motore esse scribit.

II. Si autem de solâ potentiâ activâ creaturarum sermo sit, tunc iterum distinguendum est. Nam cum potentia passiva respiciat plures & specie distinctos actus, fieri potest, ut non detur respectu omnium potentia activa: quod vel inde constat, quod, cum Deus plura & specie distincta corpora ab iis, quæ nunc sunt, possit facere, materia prima ad omnia potentiam habet, non existunt agentia creata, quæ efficere illa possint. At nulla potentia passiva est in rerum naturâ, cui non respondeat activa creata, per quam possit, saltem ad aliquos actus deduci. Vid. Suarez *loc. cit. num. 10. & seqq.*

III. Caterùm istæ duæ regulae hisce vocibus expressæ non reperiuntur apud Aristotelem; solent tamen à quibusdam deduci ex *III. de anima t. 17.* ubi Philosophus dicit, in omni naturâ esse aliquid, quod sit materia cuique generi subjecta, & habeat potentiam ad illa omnia, esse etiam alterum, quod sit causa, & habeat vim efficiendi omnia, quod faciat omnia, eam habens rationem, quam ars habet ad materiam.

COROLARIA.

1. Non parùm negotii multis exhibere solent hi

Et similes syllogismi: *Impossibile est omnem animam esse immortalem. Anima rationalis est anima. Ergo impossibile est animam rationalem esse immortalem. Sed si in locum Majoris equipollentem ejus ex penult. cap. I. de Interp. substitueris, utrum statim deprehendes.*

II. *Simplicius ad t. 5. L. V. Phys. notat, vocem πῶς equivocam esse, et nunc terminum motus, nunc ipsum motum significare. Sed verius videtur, ex sententiâ Aristotelis nomen hoc non convenire motui.*

III. *Esse in locò, essentiale corporis accidens esse.*

Crellio ad t. 16. L. IV. Phys. et aliis non concedimus.

IV. *Futurorum contingentium, etiam singularium, est determinata veritas.*

ΠΑΡΕΡΤΑ.

Q. 1. *An Judæi de mandatò divinò Regem elegerint.*

2. *An Jephthe filiam suam mactaverit, nec ne?*

3. *An Job. XII. 3. et Marc. XIV. 3. πικρὴς legendum, quod approbat Heinsius in Arist. sacro c. 24. an verò ὀμικρὴς, ut vult Hartungus loc. memor. deo. 3. c. 6. et alii?*

An si legatur πικρὴς, illud ὄρα τὸ μὲν descendat, quod asserit Casaubonus in notis, an δὲ τῆς πικρῆς, quod idem in Exerc. XIV. ad Ann.

Baron.

F 6

Dispos.